

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. veebruar 2022
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0051(COD)

6533/22
ADD 1

DRS 11
SUSTDEV 44
CODEC 207
IA 20
COMPET 118

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	24. veebruar 2022
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 71 final - annex
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, mis käsitleb äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 71 final - annex.

Lisatud: COM(2022) 71 final - annex

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 23.2.2022
COM(2022) 71 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

**mis käsitleb äriühingute kestlikkuselast hoolsuskohustust ja millega muudetakse
direktiivi (EL) 2019/1937**

{SEC(2022) 95 final} - {SWD(2022) 38 final} - {SWD(2022) 39 final} -
{SWD(2022) 42 final} - {SWD(2022) 43 final}

LISA

I OSA

1. RAHVUSVAHELISTES INIMÕIGUSTEALASTES LEPINGUTES SISALDUVATE ÕIGUSTE JA KEELDUDE RIKKUMISED

1. Rikutud on kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 1 kohaselt rahval olevat õigust käsutada oma loodusvarasid ja ressursse ning mitte olla ilma jäetud oma elatusvahenditest.
2. Rikutud on inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 3 kohast õigust elule ja turvalisusele.
3. Rikutud on inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 5 kohast keeldu kedagi piinata või julmalt, ebainimlikult või alandavalt kohelda.
4. Rikutud on inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 9 kohast õigust vabadusele ja turvalisusele.
5. Rikutud on inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 17 kohast keeldu meelevaldselt või ebaseaduslikult sekkuda kellegi era- ja perekonnaellu, kodupuutumatusse või kirjavahetusse või teotada tema head nime.
6. Rikutud on inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 18 kohast keeldu sekkuda mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadusse.
7. Rikutud on majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 7 kohast õigust õiglasele ja soodsatele töötingimustele, sealhulgas õiglasele töötasule, ohutustehnika ja hügieeni nõuetele vastavatele töötingimustele ning mõistlikule tööaja piiramisele.
8. Rikutud on majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 kohast keeldu piirata töötajate juurdepääsu korralikule eluasemele, kui töötajaid majutatakse ettevõtte pakutaval pinnal, ning töötajatele töökohas piisava söögi, riiete, vee ning piisavate sanitaartingimuste tagamist.
9. Rikutud on lapse õiguste konventsiooni artikli 3 kohast lapse õigust sellele, et kõigis lapsi mõjutavates otsustes ja tegevustes seataks esikohale tema huvid. Rikutud on lapse õiguste konventsiooni artikli 6 kohast lapse õigust täieulatuslikule arengule. Rikutud on lapse õiguste konventsiooni artikli 24 kohast lapse õigust võimalikult heale tervisele. Rikutud on lapse õiguste konventsiooni artiklite 26 ja 27 kohast õigust sotsiaalsele turvalisusele ja piisavale elatustasemele. Rikutud on lapse õiguste konventsiooni artikli 28 kohast õigust haridusele. Rikutud on lapse õiguste konventsiooni artiklite 34 ja 35 kohast lapse õigust olla kaitstud igasuguse seksuaalse ekspluateerimise ja seksuaalse ärakasutamise eest ning õigust sellele, et teda kaitstaks ekspluateerimise eesmärgil rõõvimise, müümise või riigi piires või sellest väljaspool ebaseaduslikult muusse kohta viimise eest.
10. Rikutud on keeldu võtta tööle vanuse järgi koolikohustuslikku last või igal juhul last, kes on alla 15 aasta vana, välja arvatud juhul, kui see on ette nähtud töötamiskoha õigusega kooskõlas 1973. aasta Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töölevõetava isiku vanuse alammäära konventsiooni (nr 138) artikli 2 lõikega 4 ja artiklitega 4–8.

11. Rikutud on lapse õiguste konventsiooni artikli 32 kohast keeldu kasutada lapstööjõudu, sealhulgas lapsele (alla 18-aastased isikud) sobimatute tööde puhul kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1999. aasta lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsiooni (nr 182) artikliga 3. See hõlmab järgmist:
- (a) orjus ükskõik millisel kujul või orjusega samalaadsed tingimused, nagu laste müük ja nendega kaubitsemine, võlaorjus ja pärisorjus, samuti sunniviisiline või kohustuslik töö, sealhulgas laste sunniviisiline või kohustuslik värbamine relvakonfliktidesse;
 - (b) lapse kasutamine, hankimine või pakkumine prostitutsiooniks, pornograafia tootmiseks või pornograafiliseks etteasteks;
 - (c) lapse kasutamine, hankimine või pakkumine ebaseaduslikuks tegevuseks, eelkõige uimastite tootmiseks või nendega kauplemiseks;
 - (d) töö, mis laadilt või täitmise tingimuste tõttu võib kahjustada laste tervist, ohutust või kõlblust.
12. Rikutud on sunniviisilise töö keeldu; see hõlmab igasugust tööd või teenust, mida nõutakse isikult mis tahes karistuse ähvardusel ja milleks see isik ei ole ennast pakkunud vabatahtlikult, vaid näiteks võlaorjuse või inimkaubanduse tõttu; sunniviisiline töö ei hõlma tööd või teenust, mis vastab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1930. aasta sunniviisilise töö konventsiooni (nr 29) artikli 2 lõikele 2 või kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 8 lõike 3 punktidele b ja c.
13. Rikutud on inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklit 4 ja kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 8, mille kohaselt on keelatud orjus ükskõik millisel kujul, orjusega samalaadsed tingimused, pärisorjus või töökohal muul kujul domineerimine või allasurumine, nagu äärmuslik majanduslik või seksuaalne ärakasutamine ja alandamine.
14. Rikutud on rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooni täiendava naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamist käsitleva Palermo protokolli artikli 3 kohast inimkaubanduse keeldu.
15. Rikutud on õigust ühinemisvabadusele, kogunemisvabadusele, organiseerumisõigusele ja kollektiivlääbirääkimistele kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 20, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklitega 21 ja 22, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 8, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1948. aasta ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsiooniga (nr 87) ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1949. aasta organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse konventsiooniga (nr 98), sealhulgas järgmisi õigusi:
- (a) töötajad on vabad ametiühinguid looma või neisse astuma;
 - (b) ametiühingu loomist, sellesse astumist ja selle liikmeks saamist ei tohi kasutada põhjendamatu diskrimineerimise või kättemaksu ettekäändena;
 - (c) töötajate organisatsioonid on vabad tegutsema kooskõlas oma põhikirjade ja eeskirjadega ilma ametiasutuste sekkumiseta;
 - (d) streigiõigus ja kollektiivlääbirääkimiste õigus.

16. Rikutud on keeldu kedagi tööalaselt ebavõrdselt kohelda, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud tööhõivenõuetega kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1951. aasta võrdse tasustamise konventsiooni (nr 100) artiklitega 2 ja 3, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1958. aasta töö- ja kutsealast diskrimineerimist käsitleva konventsiooni (nr 111) artiklitega 1 ja 2 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 7; ebavõrdne kohtlemine hõlmab eelkõige võrdse väärtusega töö eest ebavõrdse töötasu maksmist.
17. Rikutud on majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 7 kohast keeldu jätta maksmata äraelamist võimaldav töötasu.
18. Rikutud on keeldu keskkonnaseisundit mõõdetavalt halvendada, näiteks pinnase kahjuliku muutuse, vee- või õhusaaste, kahjulike heidete või liigse veetarbimise või loodusvaradele avalduva muu mõjuga, kui sellega
- (a) kahjustatakse toidu säilitamise ja tootmise looduslikke aluseid või
 - (b) võetakse inimeselt juurdepääs ohutule ja puhtale joogiveele või
 - (c) raskendatakse juurdepääsu sanitaarruumidele või hävitatakse need või
 - (d) kahjustatakse isiku tervist, ohutust või vara või maa tavapärasest kasutamist või tavapärasest majandustegevust või
 - (e) mõjutatakse ökoloogilist terviklikkust, näiteks raadamisega;
- kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 3, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 5 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 12.
19. Rikutud on keeldu maa, metsade ja vete omandamisel, arendamisel või muul viisil kasutamisel, sealhulgas raadamisega, ebaseaduslikult kedagi välja tõsta või maad, metsi ja veekogusid hõivata, kui nende kasutamine tagas inimesele majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 kohaselt elatusvahendid.
20. Rikutud on ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni artikli 25, artikli 26 lõigete 1 ja 2, artikli 27 ja artikli 29 lõike 2 kohast põlisrahvaste õigust maale, territooriumile ja ressurssidele, mida nad on traditsiooniliselt omanud, asustanud või muul viisil kasutanud või omandanud.
21. Rikutud on keeldu või õigust, mida ei ole eespool punktides 1–20 nimetatud, kuid mis sisaldub käesoleva osa 2. jaos loetletud inimõigustealases lepingus, kui seeläbi kahjustatakse otseselt kõnealuste lepingutega kaitstud õigushüve, tingimusel et asjaomane äriühing oleks saanud sellise kahjustamise ohu mõistlikult kindlaks teha ja võtta asjakohaseid meetmeid, et täita käesoleva direktiivi artiklis 4 osutatud kohustusi, võttes arvesse kõiki tema tegevusega seotud asjakohaseid asjaolusid, nagu valdkond ja tegevuskontekst.

2. INIMÕIGUSEID JA PÕHIVABADUSI SÄTESTAVAD KOKKULEPPED

- Inimõiguste ülddeklaratsioon;
- kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt;
- majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt;
- genotsiidi vältimise ja selle eest karistamise konventsioon;

- piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastane konventsioon;
- rassilise diskrimineerimise kõigi vormide kõrvaldamise rahvusvaheline konventsioon;
- naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsioon;
- lapse õiguste konventsioon;
- puuetega inimeste õiguste konventsioon;
- ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioon;
- rahvus- või etnilistesse, usu- ja keelevähemustesse kuuluvate isikute õiguste deklaratsioon;
- rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendav rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsioon ja selle Palermo protokoll naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise kohta;
- Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioon;
- Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kolmepoolne deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta;
- Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni olulisemad ja põhikonventsioonid:
 - ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon, 1948 (nr 87);
 - organiseerumisõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste konventsioon, 1949 (nr 98).
 - sunniviisilise töö konventsioon, 1930 (nr 29), ja selle 2014. aasta protokoll;
 - sunniviisilise töö kaotamise konventsioon, 1957 (nr 105);
 - vanuse alammäära konventsioon, 1973 (nr 138);
 - lapsele sobimatu töö konventsioon, 1999 (nr 182);
 - võrdse töötasu konventsioon, 1951 (nr 100);
 - diskrimineerimisevastane (tööhõives ja töökohtadel) konventsioon, 1958 (nr 111).

II OSA

KESKKONNAKONVENTSIOONIDES SISALDUVATE RAHVUSVAHELISELT TUNNUSTATUD EESMÄRKIDE JA KEELDUDE RIKKUMISED

1. Rikutud on kohustust kehtestada bioloogiliste ressursside kasutamisega seotud meetmed, et hoida ära või minimeerida bioloogilist mitmekesisust ohustavate tegurite mõju kooskõlas 1992. aasta bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni

artikli 10 punktiga b ja [võttes arvesse võimalikke muudatusi pärast 2020. aasta järgset ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni], sealhulgas kohustusi, mis tulenevad Cartagena bioohutuse protokollist muundatud elusorganismide arendamise, käitlemise, transpordi, kasutamise, üleandmise ja keskkonda laskmise kohta ning bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni geneetilistele ressursidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokollist (12. oktoober 2014).

2. Rikutud on keeldu loata importida või eksportida 3. märtsi 1973. aasta ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) I lisas nimetatud isendeid, nagu on sätestatud konventsiooni III, IV ja V artiklis.
3. Rikutud on 10. oktoobri 2013. aasta Minamata elavhõbedakonventsiooni (Minamata konventsioon) artikli 4 lõikes 1 ja A lisa I osas sätestatud keeldu toota elavhõbedat sisaldavaid tooteid.
4. Rikutud on keeldu kasutada elavhõbedat ja selle ühendeid tootmisprotsessides Minamata konventsiooni artikli 5 lõike 2 ja B lisa I osa tähenduses pärast kuupäeva, mis on konventsioonis sätestatud vastavate toodete ja protsesside järkjärguliseks kasutusest kõrvaldamiseks.
5. Rikutud on keeldu käidelda elavhõbedajäätmeid viisil, mis on vastuolus Minamata konventsiooni artikli 11 lõike 3 sätetega.
6. Rikutud on 22. mai 2001. aasta püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (versioonis, mis avaldati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrusega (EL) 2019/1021 (püsivate orgaaniliste saasteainete kohta) (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45–77) sõnastuses) artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja A lisa kohast kemikaalide tootmise ja kasutamise keeldu.
7. Rikutud on keeldu jäätmeid käidelda, koguda, ladustada ja kõrvaldada viisil, mis ei ole keskkonnahoidlik kooskõlas õigusnormidega, mis on kohaldatavas jurisdiktsioonis kehtestatud püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni artikli 6 lõike 1 punkti d alapunktide i ja ii alusel.
8. Rikutud on keeldu importida 10. septembril 1998 vastu võetud teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva konventsiooni III lisas loetletud kemikaali, nagu importiv konventsiooniosaline on teatanud kooskõlas eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuriga.
9. Rikutud on keeldu toota ja tarbida teatavaid osoonikihti kahandavaid aineid (st CFCd, haloonid, CTC, TCA, BCM, MB, HBFCd ja HCFCd) pärast seda, kui nende kasutamine on Viini konventsiooni ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolliga kohaselt järkjärgult lõpetatud.
10. Rikutud on keeldu vedada välja ohtlikke jäätmeid Baseli konventsiooni (22. märtsi 1989. aasta Baseli konventsiooni ohtlike jäätmete üle piiri viimise ja kõrvaldamise kontrolli kohta) artikli 1 lõike 1 tähenduses ja muid jäätmeid Baseli konventsiooni artikli 1 lõike 2 tähenduses ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1013/2006 ((jäätmesaadetiste kohta) (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1–98) viimati muudetud komisjoni 19. oktoobri 2020. aasta

delegeeritud määrusega (EL) 2020/2174 (ELT L 433, 22.12.2020, lk 11–19)) („määrus (EÜ) nr 1013/2006“) tähenduses

- (a) osalisriiki, mis on keelanud selliste ohtlike ja muude jäätmete sisseveo (Baseli konventsiooni artikli 4 lõike 1 punkt b);
 - (b) Baseli konventsiooni artikli 2 punktis 11 määratletud sihtriiki, mis ei anna kirjalikku nõusolekut konkreetseks sisseveoks, kui kõnealune sihtriik ei ole keelanud selliste ohtlike jäätmete sissevedu (Baseli konventsiooni artikli 4 lõike 1 punkt c);
 - (c) riiki, mis ei ole Baseli konventsiooni osalisriik (Baseli konventsiooni artikli 4 lõige 5);
 - (d) sihtriiki, kui selliseid ohtlikke jäätmeid või muid jäätmeid ei käidelda selles riigis või mujal keskkonnaohutult (Baseli konventsiooni artikli 4 lõike 8 esimene lause).
11. Rikutud on keeldu vedada Baseli konventsiooni VII lisas loetletud riikidest välja ohtlikke jäätmeid riikidesse, mida ei ole VII lisas loetletud (Baseli konventsiooni artikkel 4A, määruse (EÜ) nr 1013/2006 artikkel 36).
12. Rikutud on keeldu vedada sisse ohtlikke ja muid jäätmeid riigist, mis ei ole Baseli konventsiooni osalisriik (Baseli konventsiooni artikli 4 lõige 5).